

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, II. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, II. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, II. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 559. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm02-shoot-idm139964405352528/facsimile.pdf> (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, II. Bind

tidligt Trin, men han har ogsaa skrevet en Række stærkt erotiske Digte (små Side 51 Linje 8).

Side 47 Linje 7: *Hæstor*] den tapreste af de Heite, der i Homers Iliade forsvarede Staden Troja mod Grækernes Angreb.

Side 47 Linje 24: *Lyræ*] Lyra (græsk), et 4- eller 7-strænget Musikinstrument; dermed er Digtekunstens Gud udstyret og efter ham de jordiske Digtere.

Side 48 Linje 10: *i Skolens Høresal*] \varnothing : i Klassen. [Høresal er Oversættelse af det latinske Auditorium „Forelesningsaal“.]

Side 49 Linje 11: *Mesterværket af Naturen*] nu: Naturens Mesterværk; lignende Konstruktion f. Ex. Side 169 Linje 4, Side 258 Linje 34, Side 323 Linje 7, Side 361 Linje 37, Side 383 Linje 5 o. n. St.; små. Ann. til 1ste Bind Side 119 Linje 18.

Side 49 Linje 37: *Nectar*] i den græsk-romerske Mytologi Gudernes Drik; overført: sød, guddommelig Drik; her: Kys.

Side 50 Linje 19: *Sirene*] i den græske Mytologi skønne Havfruer, der ved deres yndige Sang lokker de søfarende til sig, hvorefter de dræber dem; overført: yndig Forførelse.

Side 50 Linje 35: *Amors røde Fane*] rød er Kærlighedens Farve.

Side 51 Linje 4: *holdt Stik*] \varnothing : udholdt Proven, bestod den.

Side 51 Linje 5: *i fjerde Classe*] øverste, afsluttende Klasse.

Side 51 Linje 8: *ars amandi*] her tvetydigt: de latinske Ord betyder „Elskovskunst“ og er Titel paa et Digt af Ovid (Ann. til Side 47 Linje 5), der dog paa Grund af sit Indhold ikke læstes i Skolerne.

Side 51 Linje 33: *paa Bøgerne han kasted*] *Med Jær sig*] nu: kaste sig over = lægge sig efter, studere; ligesaa Side 63 Linje 37 og Side 125 Linje 8; samme Konstruktion f. Ex. ogsaa hos Kierkegaard 1844 („Forord“): „dette Sidste er og bliver af yderste Betydning, at Prof. Heiberg har kastet sig paa Astronomien“ [efter Dahlerups Ordhøjsamlinger].

Side 52 Linje 2: *stoisk Vidsdom*] Stoikerne var græske Filosofer, der lagde Vægten paa streng Dyd og Lidgyldighed overfor alle sanselige Indtryk. Cicero (Ann. til Side 47 Linje 3) behandlede denne Filosofi i adskillige af sine Skrifter, af hvilke Bøgerne „om Pligterne“ (de officiis) ifølge Undervisningsplanen af 21/4 1805 skulde gennemaas i Latinskolenes øverste Klasse [ogsaa Skriftet „om det højeste Gode og Onde“ (de finibus), hvori den stoiske Filosofi ligeledes behandles, finder man af og til anført i Skoleprogrammerne som læst i 4de Klasse].

Side 52 Linje 3: *Homer*] Grækenlands og overhovedet den europæiske Oldtids ældste og berømteste Digter, Iliadens og Odysseens „Forfatter“; i Græskundervisningen i Latinskolerne indtog han, som Undervisningsplanen af 21/4 1805 udtrykker det, „den første Plads“.

Side 52 Linje 5—6: *Nu bag Historien han kritisk skued*] *Den Verdenslov, hvorefter Alting skeer*] dette var neppe muligt ved Læsning af de Lærebøger i Historie, som da almindeligvis brugtes i Skolerne (Kalls og Kofods), men maaske har Adam (P.-M.) haft en Historielærer, som var paavirket f. Ex. af Henrik Steffens' Syn paa Historien (fremsat paa de berømte Forelesninger 1802—04), li Steffens søgte netop bag Historiens Enkelbegivenheder „den Verdenslov, hvorefter Alting skeer“.

Side 52 Linje 7: *Nu fordred han Tendens af Poesien*] skal dette forstås saaledes, at Adam (P.-M.) de sidste Aar af sin Skoletid har sletet Bekendtskab med det unge Tysklands og Frankrigs poetiske Litteratur, der var en Tendensdigtning, i hvilken Problemer satte under Debat? Den danske Litteratur i Tyverne og Trediverne kan i hvert Fald neppe siges at være Tendensdigtning.

Side 52 Linje 8: *Stringens*] (latin) „Følgestrengthed i Slutninger“.

Side 52 Linje 13—15] uden Tvivl en Spydighed til den Hegelske Filosofi (om den se Ann. til Side 56 Linje 17).